Operativni Sistemi - Spisak pitanja za pitanja 1 i 2

Veljko Petrović

2024

Uvod

Ovo je spisak pitanja koji neizmenjeni dolaze u obzir za pitanje 2, a izmenjeni (da bi se pretvorili u pitanje sa ponuđenim odgovorima) za pitanje 1. Generisan je direktno iz slajdova i ne razlikuje se, osim u formatiranju, od pitanja navedenih tu.

Pitanja

- 1. Koje poslove obavlja operativni sistem?
- 2. Šta obuhvata pojam datoteke?
- 3. Šta se nalazi u deskriptoru datoteke?
- 4. Šta omogućuju datoteke?
- 5. Šta obavezno prethodi čitanju i pisanju datoteke?
- 6. Šta sledi iza čitanja i pisanja datoteke?
- 7. Šta obuhvata pojam procesa?
- 8. Šta se nalazi u deskriptoru procesa?
- 9. Koja stanja procesa postoje?
- 10. Kada je proces aktivan?
- 11. Šta je kvantum?
- 12. Šta je sistemska nit?
- 13. Šta se dešava nakon isticanja kvantuma?
- 14. Po kom kriteriju se uvek bira aktivan proces?
- 15. Koji prelazi su mogući između stanja procesa?
- 16. Koji prelazi nisu mogući između stanja procesa?
- 17. Šta omogućuju procesi?
- 18. Šta karakteriše sekvencijalni proces?
- 19. Šta karakteriše konkurentni proces?
- 20. Šta ima svaka nit konkurentnog procesa?
- 21. Koje su razlike između procesa i niti?
- 22. Koju operaciju uvodi modul za rukovanje procesorom?
- 23. Po čemu se razlikuju preključivanja između niti istog procesa i preključivanja između niti raznihocesa?

- 24. Koje operacije uvodi modul za rukovanje kontrolerima?
- 25. Šta je cilj drajvera?
- 26. Koje operacije uvodi modul za rukovanje radnom memorijom?
- 27. Koje operacije poziva modul za rukovanje radnom memorijom kada podržava virtuelnu memoriju?
- 28. Koje operacije uvodi modul za rukovanje datotekama?
- 29. Koje operacije poziva modul za rukovanje datotekama?
- 30. Šta omogućuju multiprocesing i multithreading?
- 31. Koje operacije uvodi modul za rukovanje procesima?
- 32. Koje operacije poziva modul za rukovanje procesima?
- 33. Koje module sadrži slojeviti operativni sistem?
- 34. Šta omogućuju sistemski pozivi?
- 35. Koje adresne prostore podržava operativni sistem?
- 36. Šta karakteriše interpreter komandnog jezika?
- 37. Koji nivoi korišćenja operativnog sistema postoje?
- 38. Šta je preplitanje?
- 39. Da li preplitanje ima slučajan karakter?
- 40. Šta izaziva pojavu preplitanja?
- 41. Da li preplitanje može uticati na rezultat izvršavanja programa?
- 42. Šta su deljene promenljive?
- 43. Šta je preduslov očuvanja konzistentnosti deljenih promenljivih?
- 44. Šta su kritične sekcije?
- 45. Šta je sinhronizacija?
- 46. Koje vrste sinhronizacije postoje?
- 47. Šta je atomski region?
- 48. Šta sužava primenu atomskih regiona?
- 49. Čemu služi propusnica?
- 50. Šta se dešava sa niti koja zatraži, a ne dobije propusnicu?
- 51. Šta se dešava kada nit vrati propusnicu?
- 52. Kako se štiti konzistentnost propusnica?
- 53. Šta je isključivi region?
- 54. Šta uvode poželjne osobine konkurentnih programa?
- 55. Po čemu se konkurentno programiranje razlikuje od sekvencijalnog?
- 56. Koje prednosti ima konkurentna biblioteka u odnosu na konkurentni programski jezik?
- 57. Kako se opisuju niti?
- 58. Kako se kreiraju niti?
- 59. Kada se zauzima propusnica deljene promenljive?
- 60. Kada se oslobađa propusnica deljene promenljive?
- 61. Kakvu ulogu ima klasa mutex?
- 62. Kakvu ulogu ima klasa unique lock?
- 63. Kakvu ulogu ima klasa condition_variable?
- 64. Koje vrste razmene poruka postoje?
- 65. U čemu se razlikuju sinhrona i asinhrona razmena poruka?
- 66. Opisati problem pet filozofa.
- 67. Kako bi izgledala verzija problema pet filozofa koja bi se realistično mogla

- sresti tokom razvoja softvera?
- 68. Šta je mrtva petlja?
- 69. Po čemu se živa petlja razlikuje od mrtve petlje?
- 70. Koji uslovi su potrebni za pojavu mrtve petlje?
- 71. Kako se u praksi tretira problem mrtve petlje?
- 72. Na čemu se temelji sprečavanje mrtve petlje?
- 73. Šta karakteriše izbegavanje mrtve petlje?
- 74. Šta karakteriše otkrivanje i oporavak od mrtve petlje?
- 75. Šta karakteriše ignorisanje mrtve petlje?
- 76. Opisati problem čitanja i pisanja.
- 77. Šta karakteriše semafor?
- 78. Koje operacije su vezane za semafor?
- 79. Kako semafor obezbeđuje sinhronizaciju međusobne isključivosti?
- 80. Kako se obično implementira semafor?
- 81. U čemu se semafori razlikuju od isključivih regiona?
- 82. Koji semafori postoje?
- 83. Šta karakteriše binarni semafor?
- 84. Šta karakteriše raspodeljeni binarni semafor?
- 85. Šta karakteriše generalni semafor?
- 86. Šta omogućuje raspodeljeni binarni semafor?
- 87. Šta omogućuje binarni semafor?
- 88. Šta omogućuje generalni semafor?
- 89. Koje su prednosti i mane semafora?
- 90. Šta je lockless programiranje / programiranje bez zaključavanja?
- 91. Šta je ABA problem?
- 92. Šta je DWCAS i zašto je potreban?
- 93. Šta su mane a šta prednosti programiranja bez zaključavanja / lockless programiranja?
- 94. Do čega dovodi pokušaj niti da preuzme znak kada je cirkularni bafer drajvera tastature prazan?
- 95. Šta se desi kada se napuni cirkularni bafer drajvera tastature?
- 96. Šta se desi u obradi prekida diska?
- 97. Na šta ukazuje ime datoteke?
- 98. Od koliko delova se sastoji ime datoteke?
- 99. Od koliko delova se sastoji ime imenika?
- 100. Šta obuhvata rukovanje datotekom?
- 101. Šta karakteriše hijerarhijsku organizaciju datoteka?
- 102. Šta važi za apsolutnu putanju?
- 103. Šta važi za relativnu putanju?
- 104. Koje datoteke obrazuju sistem datoteka?
- 105. Koja su prava pristupa datotekama?
- 106. Koje kolone ima matrica zaštite?
- 107. Čemu je jednak broj redova matrice zaštite?
- 108. Gde se mogu čuvati prava pristupa iz matrice zaštite?
- 109. Šta je potrebno za sprečavanje neovlašćenog menjanja matrice zaštite?
- 110. Kada korisnici mogu posredno pristupiti spisku lozinki?

- 111. Koju dužnost imaju administratori?
- 112. Šta sadrži numerička oznaka korisnika?
- 113. Kakvu numeričku oznaku imaju saradnici vlasnika datoteke?
- 114. Kakvu numeričku oznaku imaju ostali korisnici?
- 115. Kada se obavlja provera prava pristupa datoteci?
- 116. Čime se bavi sigurnost?
- 117. Kako se predstavlja sadržaj datoteke?
- 118. Gde se javlja interna fragmentacija?
- 119. Šta karakteriše kontinualne datoteke?
- 120. Koji oblik evidencije slobodnih blokova masovne memorije je podesan za kontinualne datoteke?
- 121. Šta je eksterna fragmentacija?
- 122. Šta karakteriše rasute datoteke?
- 123. Šta karakteriše tabelu pristupa?
- 124. Šta ulazi u sastav tabele pristupa?
- 125. Kada rasuta datoteka ne zauzima više prostora na disku od kontinualne datoteke?
- 126. Koji oblik evidencije slobodnih blokova masovne memorije je podesan za rasute datoteke?
- 127. Kada dolazi do gubitka blokova prilikom produženja rasute datoteke?
- 128. Kada dolazi do višestrukog nezavisnog korišćenje istog bloka prilikom produženja rasute datoteke?
- 129. Kada pregled izmena ukazuje da je sistem datoteka u konzistentnom stanju?
- 130. Kako se ubrzava pristup datoteci?
- 131. Od čega zavisi veličina bloka?
- 132. Šta sadrži deskriptor kontinualne datoteke?
- 133. Kako se rešava problem eksterne fragmentacije?
- 134. Kako se ublažava problem produženja kontinualne datoteke?
- 135. Šta sadrži deskriptor rasute datoteke?
- 136. Šta je imenik?
- 137. Šta karakteriše specijalne datoteke?
- 138. Šta sadrži deskriptor specijalne datoteke?
- 139. Šta omogućuju blokovske specijalne datoteke?
- 140. Šta omogućuje rukovanje particijama?
- 141. Kakav može biti logički adresni prostor?
- 142. Šta karakteriše kontinualni logički adresni prostor?
- 143. Šta karakteriše segmentirani logički adresni prostor?
- 144. Šta karakteriše stranični logički adresni prostor?
- 145. Šta karakteriše stranično segmentirani logički adresni prostor?
- 146. Šta karakteriše translacione podatke?
- 147. Šta karakteriše translaciju logičkih adresa kontinualnog logičkog adresnog prostora u fizičke?
- 148. Koji logički adresni prostor se koristi kada veličina fizičke radne memorije prevazilazi potrebe procesa?
- 149. Šta karakteriše segmentaciju?
- 150. Šta sadrže elementi tabele stranica?

- 151. Šta karakteriše virtuelni adresni prostor?
- 152. Po kom principu se prebacuju kopije virtuelnih stranica?
- 153. Šta karakteriše straničnu segmentaciju?
- 154. Kako se deli fizička radna memorija?
- 155. Kako se deli virtuelni adresni prostor?
- 156. U kom obliku može biti evidencija slobodne fizičke memorije?
- 157. Kod kog adresnog prostora se javlja eksterna fragmentacija?
- 158. Kako se nazivaju skupovi fizičkih stranica, koji se dodeljuju procesima?
- 159. Kada treba proširiti skup fizičkih stranica procesa?
- 160. Kada treba smanjiti skup fizičkih stranica procesa?
- 161. Kada ne treba menjati veličinu skupa fizičkih stranica procesa?
- 162. Koji pristupi oslobađanja fizičkih stranica obezbeđuju smanjenje učestanosti straničnih prekida nakon povećanja broja fizičkih stranica procesa?
- 163. Koji pristupi oslobađanja fizičkih stranica koriste bit referenciranja?
- 164. Koji pristupi oslobađanja fizičkih stranica koriste bit izmene?
- 165. Šta karakteriše tipične ciljeve raspoređivanja?
- 166. Šta je cilj raspoređivanja za neinteraktivno korišćenje računara?
- 167. Šta je cilj raspoređivanja za interaktivno korišćenje računara?
- 168. Zašto je uvedeno kružno raspoređivanje?
- 169. Šta doprinosi ravnomernoj raspodeli procesorskog vremena?
- 170. Šta je cilj raspoređivanja za multimedijalne aplikacije?
- 171. Do čega dovodi skraćenje kvantuma?
- 172. Šta se postiže uticanjem na nivo prioriteta i na dužinu kvantuma?
- 173. Šta karakteriše operativne sisteme realnog vremena?
- 174. Šta karakteriše multiprocesorske operativne sisteme?
- 175. Koje module sadrži mikrokernel?
- 176. Šta karakteriše poziv udaljene operacije (RPC)?
- 177. Šta radi klijentski potprogram?
- 178. Za šta su zaduženi serverski potprogrami?
- 179. Koji problemi su vezani za poziv udaljene operacije?
- 180. Sta podrazumeva dinamičko linkovanje klijenta i servera?
- 181. Koje operacije podržava protokol razmene poruka između klijenta i servera?
- 182. Za šta su zadužene sistemske operacije koje ostvaruju protokol razmene poruka?
- 183. Šta sadrže poruke koje razmenjuju klijent i server?
- 184. Šta je potrebno za sigurnu razmenu poruka između klijenta i servera?
- 185. Šta karakteriše digitalni potpis?
- 186. Od čega zavisi propusnost servera?
- 187. Šta sadrže dozvole na kojima se zasniva zaštita datoteka u distribuiranom sistemu?
- 188. Šta karakteriše distribuiranu sinhronizaciju?
- 189. Šta karakteriše distribuirani računarski sistem?
- 190. Šta karakteriše distribuiranu softversku platformu?
- 191. Od čega se sastoje komande znakovnog komandnog jezika?
- 192. Kako se zadaju komande grafičkih komandnih jezika?
- 193. Šta su ciljevi znakovnih komandnih jezika?

- 194. Šta omogućuju znakovni komandni jezici?
- 195. Šta omogućuje preusmeravanje?
- 196. Čemu služi pipe?
- 197. Čemu služi baferovana specijalna datoteka?
- 198. Šta karakteriše pozadinske procese?
- 199. Šta karakteriše komandne datoteke?
- 200. Šta omogućuju korisničke komande?
- 201. Šta omogućuju administratorske komande?
- 202. Čime se bavi sigurnost?
- 203. Šta omogućuju sistemske opercije za rukovanje procesima?
- 204. Šta obuhvata stvaranje procesa?
- 205. Šta obuhvata uništenje procesa?
- 206. Šta sadrži slika procesa?
- 207. Za šta se koristi slobodna radna memorije procesa?
- 208. Koji atributi procesa postoje?
- 209. Koje sistemske operacije za rukovanje procesima postoje?
- 210. Koji se atributi nasleđuju od procesa stvaraoca prilikom stvaranja procesa?
- 211. Koji se atributi procesa nastanu prilikom njegovog stvaranja?
- 212. Šta karakteriše kopiju slike procesa?
- 213. Koje raspoređivanje je vezano za zamenu slika/stranica procesa?
- 214. Šta karakteriše rukovanje nitima unutar operativnog sistema?
- 215. Šta karakteriše rukovanje nitima van operativnog sistema?
- 216. Šta karakteriše nulti proces?
- 217. Šta je karakteristično za proces dugoročni raspoređivač?
- 218. Šta radi proces identifikator?
- 219. Ko stvara proces komunikator?
- 220. Šta označava SUID (switch user identification)?
- 221. Šta karakteriše heš (hash/jednosmernu) funkciju?
- 222. Šta karakteriše simetričnu kriptografiju?
- 223. Šta karakteriše asimetričnu kriptografiju?
- 224. Na čemu se temelji tajnost kriptovanja?